

van der Grijspaarde
Onderwijsadvies

Bachelor Vaktherapie

HAN University of Applied Sciences

Beperkte opleidingsbeoordeling
30 november 2022

December 2022

Inhoud

1	Samenvatting	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	6
	3.1 Algemeen	6
	3.2 Profiel instelling	6
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Overzicht oordelen	7
5	Overzicht sterke punten en aanbevelingen	8
	5.1 Sterke punten	8
	5.2 Aanbevelingen	8
6	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	10
	6.1 Bevindingen en overwegingen	10
	6.2 Conclusie	11
7	Standaard 2: Onderwijsprogramma	12
	7.1 Bevindingen en overwegingen	12
	7.2 Conclusie	14
8	Standaard 3: Toetsing	15
	8.1 Bevindingen en overwegingen	15
	8.2 Conclusie	16
9	Standaard 4: Realisatie leerresultaten	17
	9.1 Bevindingen en overwegingen	17
	9.2 Conclusie	18
	Bijlage 1: Samenstelling panel	19
	Bijlage 2: Programma visitatie	20
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	22

1 Samenvatting

HAN University of Applied Sciences biedt de bacheloropleiding Vaktherapie aan. Voor behoud van accreditatie heeft een panel op 30 november 2022 de kwaliteit van deze opleiding beoordeeld aan de hand van het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (NVAO, 2018). Onderstaande bevindingen en overwegingen hebben een rol gespeeld in het eindoordeel van het panel.

Beoogde leerresultaten

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De bacheloropleiding Vaktherapie heeft vier differentiaties: Beeldende Therapie, Dramatherapie, Muziektherapie en Psychomotorische Therapie. De opleiding leidt studenten in deze differentiaties op tot beeldend, drama-, muziek- of psychomotorisch therapeuten. Deze professionals passen ervaringsgerichte interventies toe waarmee ze cliënten in de gewenste ontwikkeling brengen ten aanzien van hun hulp- of ontwikkelvraag. De opleiding werkt vanaf 2016 met van het landelijk domeinprofiel afgeleide en in het Opleidingsprofiel Vaktherapie geformuleerde vijf eindkwalificaties. Deze eindkwalificaties zijn volgens het panel wat betreft niveau en oriëntatie passend, voldoen aan internationale eisen en zijn onderschreven door het beroepenveld. De opleiding heeft een werkveldadviescommissie die de opleiding van advies voorziet.

Programma

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De voltijdse bacheloropleiding omvat 240 EC en heeft een reguliere doorlooptijd van vier jaar. De vier differentiaties hebben ieder een eigen onderwijsprogramma, met aandacht voor methodisch handelen, vaktherapeutisch middel, praktijkgericht onderzoek en studieloopbaanbegeleiding. De differentiaties bieden volgens het panel aantrekkelijk, uitdagend en studeerbaar onderwijs. De beoogde leerresultaten (eindkwalificaties) zijn in een logische opbouw vertaald in de vier onderwijsprogramma's en verwerkt in samenhangende onderwijseenheden voor iedere differentiatie. De aandacht voor het leren samenwerken met andere vaktherapeutische disciplines gedurende de opleiding kan worden versterkt volgens het panel. Er is veel aandacht voor de internationale oriëntatie, dat de studenten de mogelijkheid biedt maatschappelijk en cultureel bewustzijn te ontwikkelen. De opleiding heeft een deskundig, betrokken docententeam, met een passende variëteit aan expertises. De opleiding beschikt over inspirerend ingerichte ruimtes, met een grote variëteit aan materialen, toestellen en instrumenten.

Toetsing

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De onderwijseenheden (4 EC tot 30 EC) worden afgesloten met één en soms meerdere toetsen. De eindkwalificaties zijn - via de beschrijving in indicatoren en leeruitkomsten - vertaald in beoordelingscriteria en rubrics per toets. De opleiding kiest volgens het panel voor passende toetsvormen. Het geheel aan toetsen en criteria is overzichtelijk en stimuleert het vergaren van kennis en vaardigheden zoals die ook in de praktijk worden gevraagd. De opleiding zorgt voor voldoende borging van de toetskwaliteit. Het panel waardeert het dat de nadruk steeds meer komt te liggen op het delen van toetsexpertise, mede door de professionalisering van docenten in het ontwikkelen en beoordelen van toetsen en het werken in resultaatverantwoordelijke teams. Het panel raadt de opleiding aan aandacht te hebben voor de balans tussen holistisch en

analytische beoordelen aangezien de huidige beoordelingssystematiek met de rubrics sterk analytische is ingestoken en beperkt ruimte laat voor een holistische blik.

Realisatie leerresultaten

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De opleiding beoogt studenten op te leiden tot startbekwame vaktherapeuten in één van de vier differentiaties. Het panel stelt op basis van de bestudering van afstudeerwerken en de gesprekken met werkveldleden en alumni vast dat de opleiding hierin slaagt. De studenten geven blijk van de beheersing van de beoogde leerresultaten en het werkveld toont zich hier tevreden over.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de bacheloropleiding Vaktherapie van HAN University of Applied Sciences voldoet aan alle vier standaarden. Het totaaloordeel van het panel over de kwaliteit van de opleiding is positief. Het panel geeft dan ook een positief advies ten aanzien van de accreditatie van de bacheloropleiding Vaktherapie.

Namens het voltallige panel,

Alie Schokker
(voorzitter)

Linda van der Grijsparde
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De samenstelling van het panel is als volgt:

- Alie Schokker, voorzitter;
- Jan Vandromme, panellid;
- Vincent Radewalt, panellid;
- Ires van der Eijk, student-panellid.

Het panel werd bijgestaan door Linda van der Grijsparde, eigenaar van Van der Grijsparde Onderwijsadvies, NVAO-gecertificeerd secretaris. Nadere informatie over het panel is opgenomen in bijlage 1.

Bij de beoordeling heeft het panel het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (NVAO, 2018) in acht genomen.

De secretaris heeft een voorbereidend gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de opleiding. Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid en heeft een online vooroverleg gevoerd op woensdag 9 november. Op woensdag 30 november 2022 heeft het panel de visitatie in Nijmegen uitgevoerd. Het panel is in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien. Het panel heeft de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding.

De beoordeling van de bacheloropleiding Vaktherapie vindt plaats in een visitatiegroep, waarbij de panelleden in wisselende samenstelling ook panellid zijn bij de beoordeling van één of meer andere opleidingen in de groep. Het panel was daardoor in de gelegenheid om de opleiding vergelijkend te beoordelen.

Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptrapport opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien. Het rapport is op 12 december 2022 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 16 december 2022 gereageerd op het rapport. De reacties van de opleiding zijn verwerkt tot het definitieve rapport, dat is vastgesteld door de voorzitter.

De opleiding plant op een later moment een ontwikkelgesprek.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	HAN University of Applied Sciences
Instellingstoets:	positief (2019)
Opleiding:	Vaktherapie
Oriëntatie/niveau:	Hbo bachelor
Studieomvang:	240 EC
CROHO:	34644
Variant:	voltijd
Locatie:	Nijmegen

3.2 Profiel instelling

De HAN University of Applied Sciences heeft locaties in Arnhem en Nijmegen en omvat veertien academies met opleidingen, onderzoek en advies. Daarnaast is er een Centrale staf, die beleid maakt en adviseert. De Academie Gezondheid en Vitaliteit is één van de academies en is de thuisbasis voor bachelor- en masteropleidingen op het gebied van verpleegkunde, medische hulpverlening of vaktherapie. De bacheloropleiding Vaktherapie is één van de drie bacheloropleidingen van deze academie.

3.3 Profiel opleiding

De voltijdse bacheloropleiding Vaktherapie wordt in Nijmegen aangeboden en leidt studenten op tot beeldend, drama-, muziek- of psychomotorisch therapeuten. Deze professionals passen ervaringsgerichte interventies toe waarmee ze cliënten in de gewenste ontwikkeling brengen ten aanzien van hun hulp- of ontwikkelvraag. Op methodische wijze wordt daarbij gebruik gemaakt van kunstvormen, kunsttechnieken of lichaamsbeleving en bewegingsvormen.

In het studiejaar 2022-2023 zijn 678 studenten ingeschreven bij de opleiding (173 bij Beeldende Therapie, 99 bij Dramatherapie, 117 bij Muziektherapie en 289 bij Psychomotorische Therapie). Bij de differentiaties Psychomotorische Therapie en Beeldende Therapie groeiden de studentenaantallen. Bij Muziektherapie en Dramatherapie blijven de aantallen relatief stabiel.

4 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.	Voldoet
2 Programma	Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.	Voldoet
3 Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoet
4 Realisatie	De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.	Voldoet
Totaaloordeel		Positief

5 Overzicht sterke punten en aanbevelingen

5.1 Sterke punten

Het panel waardeert in het bijzonder de onderstaande kenmerken van de opleiding:

1. **Rijke kennisomgeving:** De opleiding biedt onder andere met het lectoraat 'Vaktherapie bij Persoonlijkheidsstoornissen' en de verbinding met het gezamenlijke lectoraat 'Kennisonwikkeling Vaktherapieën' ruime onderzoeks- en promotiemogelijkheden. Ook is er veel aandacht voor ontwikkeling en toepassing in het innovatielab op het gebied van technologie in zorg en welzijn, het 'iXperium Health'.
2. **Gevarieerde, deskundige en zelfsturende docententeams:** De differentiaties beschikken over een deskundig, innovatief docententeam, met een passende variëteit aan expertises. De kennis van docenten en hun ervaring met het vaktherapeutische werkveld en het opleiden daarnaartoe, is groot. Er is veel aandacht voor nieuwe docenten met onder andere een buddysysteem en er is veel ruimte voor het leren van elkaar. De teams van de differentiaties wisselen kennis uit, bijvoorbeeld op het terrein van toetsontwikkeling.
3. **Praktijkgerichtheid:** Vanaf de start van de opleiding oefenen studenten actief therapeutische vaardigheden, met een evenwichtige aandacht voor de therapeut, het middel en de persoon. De student wordt hier als persoon ervaringsgericht goed begeleid.
4. **Voorzieningen:** Er is een rijke fysieke leeromgeving: er zijn inspirerend en uitnodigend ingerichte vaklokalen en er zijn mooie materialen en instrumenten beschikbaar.

5.2 Aanbevelingen

Het panel doet onder andere de volgende aanbevelingen:

1. **Vertaling rijke kennisomgeving naar het onderwijs:** Laat de ontwikkelingen op het gebied van vaktherapeutisch onderzoek en innovaties meer en sneller terugkomen in het onderwijs. Vergroot tevens de mogelijkheden voor studenten om gedurende hun opleiding kennis te maken met ontwikkelingen in de technologie van zorg en welzijn, zoals aanwezig in het iXperium en in de lectoraten. In de literatuurlijsten zijn recente ontwikkelingen bijvoorbeeld nog beperkt terug te vinden en studenten komen nog relatief weinig in aanraking met de (resultaten uit het eigen) onderzoek en innovaties.
2. **Verbinding tussen de differentiaties:** Vergroot de aandacht voor het leren samenwerken met andere vaktherapeutische disciplines in alle fasen van de opleiding, met aandacht voor het kennismaken met de eigenheid van verschillende therapieën, het profileren als vaktherapeut in de eigen discipline en daar in een veilige sessie mee oefenen.
3. **Afdekken beoogde leerresultaten in afstudeerprogramma:** In het nieuwe afstudeeronderdeel 'Praktijkinnovatie in Zorg en Welzijn' ligt de nadruk op interprofessioneel onderzoek doen. Bewaak of er bij deze inrichting van het afstudeerprogramma nog voldoende aandacht is voor het aftoetsen van het

eindniveau van alle vijf eindkwalificaties van de opleiding. Evalueer daarbij of de focus het onderdeel interprofessioneel werken in het afstudeerwerk op de juiste plaats is, of dat een andere plek in het onderwijsprogramma passender is.

4. **Balans tussen holistisch en analytisch toetsen:** Vind een goede balans tussen analytisch en holistisch beoordelen zodat de student zich meer gekend voelt dan nu soms het geval is.

6 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

6.1 Bevindingen en overwegingen

De bacheloropleiding Vaktherapie (met differentiaties Beeldende Therapie, Dramatherapie, Muziektherapie en Psychomotorische Therapie) leidt studenten op tot beeldend, drama-, muziek- of psychomotorisch therapeuten. Deze professionals passen ervaringsgerichte interventies toe waarmee ze cliënten in de gewenste ontwikkeling brengen ten aanzien van hun hulp- of ontwikkelvraag. Op methodische wijze maakt de vaktherapeut daarbij gebruik van kunstvormen, kunsttechnieken of lichaamsbeleving en bewegingsvormen.

In 2017 heeft de opleiding Creatieve Therapie, samen met de andere opleidingen Creatieve Therapie en de opleiding Kunstzinnige Therapie (Hogeschool Leiden) haar opleidingsnaam gewijzigd in Vaktherapie. Voorafgaand aan de naamswijziging hebben de opleidingen in 2016 gezamenlijk het 'Landelijk domeinprofiel vaktherapeutische beroepen' geformuleerd. Het panel stelt vast dat de opleidingen in het landelijke beroepsprofiel het beroep van de vaktherapeut helder beschrijven. De in het beroepsprofiel geformuleerde eindkwalificaties weerspiegelen het niveau van een bacheloropleiding en richten zich op het domein van de opleiding.

De opleiding werkt vanaf 2016 met de in het landelijk domeinprofiel geformuleerde vijf eindkwalificaties. De volgende vier eindkwalificaties gelden voor de vier differentiaties in de opleiding: 'Vaktherapeutische werkrelatie opbouwen en onderhouden', 'Ervaringsgericht interveniëren', 'Praktijkgericht onderzoeken', 'Praktijkgericht onderzoeken' en 'Professionaliseren en profileren'. De vijfde eindkwalificatie 'Beheersen van het vaktherapeutisch middel' geldt niet voor de differentiatie Psychomotorische therapie. Het panel van de vorige visitatie in 2016 adviseerde 'de eindkwalificaties voor alle differentiaties gelijk te trekken'. De opleiding heeft besloten de aanbeveling van het panel niet over te nemen, omdat zij de vijfde eindkwalificatie niet van toepassing vindt voor psychomotorische therapie. Het panel kan zich vinden in de argumentatie van de opleiding. Daarbij raadt het panel de opleiding wel aan om deze keuze niet als vaststaand te zien en bij een herijking van het landelijk profiel opnieuw te beoordelen of bepaalde eindkwalificaties wel of niet van toepassing zijn voor de differentiatie Psychomotorische therapie.

Het panel waardeert de ambitie van de opleiding om een voortrekkersrol te nemen in de doorontwikkeling van het 'Landelijk domeinprofiel vaktherapeutische beroepen' en de eindkwalificaties op basis van het hernieuwde 'Landelijke domeinprofiel' te gaan herijken. Deze doorontwikkeling zal in het huidige studiejaar zal plaatsvinden.

De opleiding heeft een werkveldadviescommissie ingesteld. De commissie levert gevraagd en ongevraagd advies over de (on)gewenste inhoud en het niveau van de opleiding. Zo hebben zij input gegeven bij nieuw te ontwikkelen curricula en meegelezen met het opleidingsprofiel. De werkveldadviescommissies van de bachelor en de master Vaktherapie willen gaan samenwerken door thema's te bespreken die de

verbinding tussen de bachelor en de master verder versterkt. Het panel constateert dat de werkveldadviescommissie een vertegenwoordiging bevat van alle vaktherapeutische beroepen en de opleiding van passend advies voorziet. Ook de samenwerking met andere bacheloropleidingen Vaktherapie in Nederland en het gezamenlijke lectoraat 'Kennisontwikkeling Vaktherapieën' dragen bij aan het houden van zicht op de landelijke ontwikkelingen in het werk- en onderzoeksveld.

Mede door de groei van de opleiding is de opleiding voornemens het alumninetwerk structureel vorm te geven. Ook wil de opleiding nascholing en bijscholing gaan aanbieden aan het werkveld. Het panel waardeert deze ambities die bijdragen aan een versterking van het vakgebied en aan de versteviging en bestendiging van de contacten met het werkveld, inclusief de eigen alumni.

6.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Vaktherapie **voldoet** aan deze standaard. De opleiding geeft in haar profielbeschrijving adequaat weer waar zij voor opleidt. De opleiding hanteert als beoogde leerresultaten de in het landelijk beroepsprofiel vastgestelde eindkwalificaties. Deze eindkwalificaties zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend, voldoen aan internationale eisen en zijn onderschreven door het beroepenveld. De opleiding heeft een werkveldadviescommissie die de opleiding van actueel advies voorziet.

7 **Standaard 2: Onderwijsprogramma**

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

7.1 **Bevindingen en overwegingen**

Inrichting onderwijsprogramma

De voltijdse bacheloropleiding omvat 240 EC en heeft een doorlooptijd van vier jaar. De opleiding hanteert een opbouw in vier fasen: de propedeuse en hoofdfase 1 t/m 3. De vier differentiaties hebben allen een eigen onderwijsprogramma, met aandacht voor methodisch handelen, vaktherapeutisch middel, praktijkgericht onderzoek en studieloopbaanbegeleiding. Praktijkleren is in elk jaar een vast onderdeel. In de afgelopen jaren is het onderwijsprogramma in fasen herzien. De herziening heeft geleid tot grotere onderwijsseenheden. Het panel stelt vast dat de opleiding de eindkwalificaties uit het landelijk beroepsprofiel heeft vertaald in heldere, toepasbare indicatoren en leeruitkomsten. Hoofdfase 3 is praktisch gelijk voor alle differentiaties. De onderwijsseenheden van de vier differentiaties dekken gezamenlijk de beoogde leerresultaten (eindkwalificaties) af, constateert het panel. Het panel waardeert de samenhangende inrichting van het onderwijsprogramma in grotere onderwijsseenheden.

De opleiding houdt het onderwijsprogramma actueel en past de inhoud aan de behoeften vanuit het werkveld aan, stelt het panel vast. Er is aandacht voor nieuwe onderdelen zoals zorgtechnologie, 21e-eeuwse vaardigheden, ondernemersvaardigheden en doelgroepen buiten de GGZ-context. De aansluiting op actuele onderzoeken en ontwikkelingen kan volgens het panel echter worden versterkt. In de academie en in de opleiding is een rijke kennisomgeving, met onder andere het lectoraat Vaktherapie bij Persoonlijkheidsstoornissen en het innovatielab op het gebied van technologie in zorg en welzijn 'iXperium Health'. Het panel is onder de indruk van deze rijke kennisomgeving en raadt de opleiding aan om de ontwikkelingen op het gebied van vaktherapeutisch onderzoek en innovaties meer en sneller te laten terugkomen in het onderwijs. In de literatuurlijsten van de moduleboeken zijn recente ontwikkelingen bijvoorbeeld nog beperkt terug te vinden en studenten komen nog relatief weinig in aanraking met de (resultaten uit het eigen) onderzoek en innovaties.

Om de studenten de werking van vaktherapie bewust te laten ervaren, maakt de opleiding vanaf de start gebruik van de driehoek therapeut, middel en persoon die laat zien dat therapeuschap direct in relatie staat tot persoonsvorming en beheersing van het vak - therapeutisch middel. De opleiding constateert dat studenten deze integratieve benadering niet altijd herkennen. Om dit te versterken is de opleiding gestart met dagdelenonderwijs, waar de lessen minder fragmentarisch en meer vanuit leeruitkomsten opgezet zijn. Het panel waardeert deze nieuwe opzet. De aandacht voor het leren samenwerken met andere vaktherapeutische disciplines in alle fasen van de opleiding kan daarbij volgens het panel worden vergroot. Aandacht kan in het onderwijsprogramma bijvoorbeeld worden besteed aan het kennismaken met de eigenheid van verschillende therapieën, het profileren als vaktherapeut in de eigen discipline en daar in een veilige sessie mee oefenen.

Internationale oriëntatie

Het panel constateert dat de opleiding veel aandacht heeft voor de internationale oriëntatie, dat de studenten de mogelijkheid biedt maatschappelijk en cultureel bewustzijn te ontwikkelen. Voor tweedejaars studenten is er de populaire 'International week'. Er zijn uitwisselingsprogramma's met onderwijsinstellingen in het buitenland en studenten hebben de mogelijkheid een (onderzoeks)stage of minor in het buitenland te volgen. Hiertoe onderhoudt de opleiding een internationaal netwerk met hogescholen, universiteiten en gezondheidsorganisaties in een groot aantal landen. Het zoeken, vinden, lezen en interpreteren van internationale wetenschappelijke literatuur is onderdeel van het (toets)curriculum. De opleiding levert een grote inspanning om docenten en studenten te laten deelnemen aan internationale studiedagen en conferenties zoals bijvoorbeeld ECARTE.

Personeel

Het team omvat in totaal 79 medewerkers (49 fte.): 15 ondersteunende medewerkers en 64 docenten. Van het onderwijzend personeel werkt bijna de helft op dit moment nog in het werkveld. Alle docenten (niveau 1) en hoofddocenten hebben een master. Twee docenten zijn gepromoveerd.

Afgelopen jaren heeft de opleiding geïnvesteerd in de (toets)bekwaamheid van de docenten. Alle docenten hebben een afgeronde Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid of zijn hiermee bezig. Onderdeel van deze bekwaamheid is de Basiskwalificatie Examinator. Veertien docenten hebben een Senior Kwalificatie Examinator.

Het panel stelt op basis van de documentatie en de gesprekken vast dat de opleiding beschikt over een deskundig, betrokken docententeam, met een passende variëteit aan expertises. Het panel waardeert het grote aantal docenten met een Senior Kwalificatie Examinator. In de gesprekken met het panel kwam deze ruime toetsexpertise zichtbaar tot uiting. Ook waardeert het panel de ambities van de opleiding om meer docenten in te zetten bij onderzoek en innovatie, en docenten te trainen in het didactisch coachen. Het panel raadt de opleiding aan in deze scholing expliciet aandacht te hebben voor de door studenten beperkt herkende driehoek therapeut, middel en persoon.

Het panel constateert daarnaast dat, doordat de opleiding de basis goed op orde heeft, er voor de docenten veel ruimte is voor ontwikkeling en innovatie.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn volgens het panel toereikend voor de opleiding en zeer inspirerend en uitnodigend ingericht. Voor elk vaktherapeutisch beroep zijn er eigen ruimtes met een grote variëteit aan materialen en instrumenten. In deze lokalen wordt lesgegeven of kunnen studenten buiten lestijden oefenen. Iedere differentiatie heeft een eigen uitleen, beheerd door vaklokaalbeheerders. Zo is er een winkel voor beeldende materialen, een muziekuitleen, een uitleen voor sportmaterialen en een uitleen van kleding en accessoires voor dramatherapie. De groei van verschillende differentiaties vormt hierbij wel een uitdaging; de ruimte schiet soms tekort. De opleiding zoekt naar uitbreiding van de ruimte, constateert het panel.

De opleiding maakt gebruik van diverse geschikte digitale systemen, stelt het panel vast. De opleiding werkt met een systeem waar toetsproducten digitaal ingeleverd, gecontroleerd op plagiaat, beoordeeld en gearchiveerd worden. In het HAN-studiecentrum is informatie te vinden. Ook zijn er Libguides ontwikkeld die informatie geven over het zoeken naar en het zorgvuldig gebruiken van bronnen. De opleiding zet voor de differentiatie Psychomotorische Therapie en voor het onderwijsonderdeel Praktijkinnovatie in Zorg en Welzijn een leer- en ontwikkelplatform voor programmatisch toetsen in. Bij twee differentiaties kunnen studenten gespreksvoering oefenen met virtuele cliënten.

Studeerbaarheid

De opleiding adviseert aankomende studenten over het al dan niet volgen van de opleiding op basis van een proefdag. Daardoor bewaakt de opleiding of de geschikte studenten instromen, stelt het panel vast. Een meerderheid van de studenten vindt het programma studeerbaar. 30% van de studenten vindt het programma te moeilijk. De opleiding maakt uit gesprekken met studenten op dat met name een combinatie van de studie en persoonlijke omstandigheden de opleiding zwaar kan maken. Onderzoek doen en rapportages schrijven worden als struikelblokken genoemd. Om deze reden besteedt de opleiding in het eerste jaar extra aandacht aan het schrijven van beroepsproducten en het vinden van betrouwbare bronnen. Vanaf studiejaar 2022-2023 neemt de opleiding deel aan een academiebrede ambassadeursgroep die zich bezighoudt met de overstap van voorgezet onderwijs en mbo naar het hbo, met onder andere een buddy-project waar ouderejaars jongerejaars gaan begeleiden. Het panel stelt vast dat de opleiding voldoende oog heeft voor (het meten van) de studeerbaarheid van de opleiding voor studenten en passende initiatieven neemt om de studeerbaarheid te vergroten.

7.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Vaktherapie **voldoet** aan deze standaard. Alle vier differentiaties bieden aantrekkelijk, uitdagend en studeerbaar onderwijs. De beoogde leerresultaten (eindkwalificaties) zijn in een logische opbouw vertaald in de vier onderwijsprogramma's en verwerkt in samenhangende onderwijseenheden voor iedere differentiatie. Er is veel aandacht voor de internationale oriëntatie, dat de studenten de mogelijkheid biedt maatschappelijk en cultureel bewustzijn te ontwikkelen. De opleiding beschikt over een deskundig, betrokken docententeam, met een passende variëteit aan expertises. De opleiding beschikt over inspirerend ingerichte ruimtes, met een grote variëteit aan materialen en instrumenten.

8 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

8.1 **Bevindingen en overwegingen**

Systeem van toetsing

De onderwijseenheden (4 EC tot 30 EC) worden afgesloten met één en soms meerdere toetsen. De eindkwalificaties zijn - via de beschrijving in indicatoren en leeruitkomsten - vertaald in beoordelingscriteria en rubrics per toets. Het panel stelt mede op basis van het inzien van een aantal toetsen vast dat in iedere differentiatie een variatie aan toetsvormen is die past bij (het niveau van de) leeruitkomsten. In de differentiaties is aandacht voor het toetsen van het methodisch handelen, vaktherapeutisch middel en het praktijkgericht onderzoek. In de loop van de opleiding wordt in de toetsen een hogere complexiteit en een hogere mate van zelfsturing van de student gevraagd.

Studenten geven aan dat zij beoordelingscriteria niet altijd passend vertaald vinden in een rubric. Hierdoor kunnen cijfers dichter bij elkaar komen te liggen dan deze in werkelijkheid zouden moeten liggen. Ook zijn complexe of holistische vaardigheden soms nog te eenzijdig vertaald in de rubric. Het panel deelt deze bevinding en stelt vast dat de opleiding zich hiervan bewust is en zoekt naar mogelijkheden om de beperkingen van het toetsen met rubrics te gaan ondervangen. Daarbij raadt het panel aan de balans te zoeken tussen holistisch beoordelen en analytisch beoordelen; deze is nu doorgeslagen naar de analytische beoordelingssystematiek met de rubrics.

Ontwikkelingen

De differentiatie Psychomotorische Therapie heeft de afgelopen jaren de stap naar programmatisch toetsen gezet, waarbij aan het einde van een langere periode op basis van veel meetpunten wordt vastgesteld of een student het gewenste niveau heeft. Beeldende, Drama en Muziektherapie zetten aspecten van programmatisch toetsen in zoals formatief handelen, beroepsauthentic en integraal toetsen en aandacht voor beroepsproducten. Het nieuwe onderwijsonderdeel 'Praktijkinnovatie in Zorg en Welzijn' is ontwikkeld volgens de uitgangspunten van programmatisch toetsen. Het panel waardeert de innovaties op het gebied van toetsing in de opleiding, waarbij het in positieve zin opvalt dat er geen sprake is van het top down opleggen van vernieuwingen. Het panel constateert dat de teams van de differentiaties vanuit eigen expertise en visie de ruimte krijgen om innovaties uit te werken die passen bij de eigenheid van de betreffende differentiatie. Daarbij is veel ruimte voor experimenteren met vernieuwingen en verduurzaming door scholing.

Borging van toetskwaliteit

Tot en met studiejaar 2021-2022 had de Toetsvaststellingscommissie de (door de examencommissie gemandateerde) taak om nieuwe of aangepaste toetsen, toetstaken of toetsbeoordelingen te controleren. Vanaf het huidige schooljaar is deze commissie vervangen door het Toets Expertnetwerk. In het Toets Expertnetwerk zit van elke differentiatie minimaal één docent, de hoofddocent met de portefeuille 'toetsing' en de onderwijskundige van de opleiding. Allen hebben SKE behaald.

De examencommissie omvat de bacheloropleidingen van de academie Gezondheid en Vitaliteit. De examencommissie stelt vast welke toetsen een examiner mag afnemen en beoordelen. De commissie agendeert, bespreekt en onderzoekt periodiek thema's rond de kwaliteit van toetsing. Maandelijks wordt afgestemd tussen het examencommissielid van de opleiding, de voorzitter van de examencommissie en het management van de opleiding.

Het panel constateert dat de opleiding zorgt voor voldoende borging van de toetskwaliteit. Het beleid en de werkafspraken zijn geconcretiseerd in het geactualiseerde toetsbeleid en de examencommissie en het Toets Expertnetwerk pakken hun taken proactief en voortvarend op. Het panel waardeert het dat de nadruk steeds meer komt te liggen op het delen van toetsexpertise, mede door de professionalisering van docenten in het ontwikkelen en beoordelen van toetsen en het werken in resultaatverantwoordelijke teams.

8.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Vaktherapie **voldoet** aan deze standaard. De opleiding kiest voor passende toetsvormen. Het geheel aan toetsen en criteria is overzichtelijk en stimuleert het vergaren van kennis en vaardigheden zoals die ook in de praktijk worden gevraagd. Het panel raadt de opleiding aan de balans te zoeken tussen holistisch beoordelen en analytisch beoordelen met de rubrics. De opleiding zorgt voor voldoende borging van de toetskwaliteit. Het panel waardeert de innovaties in de opleiding en het hoge opleidingsniveau van de docenten op het gebied van toetsen.

9 **Standaard 4: Realisatie leerresultaten**

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

9.1 **Bevindingen en overwegingen**

Het afstudeerprogramma bestond t/m het studiejaar 2021-2022 voor de beeldende, drama- en muziektherapie uit de volgende drie onderdelen:

- praktijkleren met een eindbeoordeling op de stage,
- praktijkgericht onderzoek met een onderzoeksverslag,
- methodisch handelen met een methodische toets.

Voor psychomotorische therapie bestond het programma uit de volgende twee onderdelen:

- praktijkleren met een portfolio,
- praktijkgericht onderzoek met een onderzoeksverslag.

Vanaf het studiejaar 2022-2023 is het afstudeerprogramma voor praktijkleren gelijk gebleven. Het praktijkgericht onderzoek en methodisch handelen is vervangen door het onderdeel Praktijkinnovatie in Zorg en Welzijn, dat wordt beoordeeld met een portfolio. Het bestaat uit een praktijkgericht onderzoek en een beroepsspecifiek deel en is ontworpen volgens de uitgangspunten van programmatisch toetsen. De opleiding geeft in de zelfevaluatie aan met deze wijziging in het afstudeerprogramma in te spelen op de behoefte van het werkveld om interprofessioneel samen te werken en antwoord te geven op complexe praktijkvraagstukken. Het panel heeft gesproken met studenten die zijn gestart of binnenkort starten met dit nieuwe onderdeel. Zij gaven aan dat zij kunnen kiezen voor een onderzoek in hun eigen discipline, of samen met één of meer disciplines van vaktherapie, of samen met studenten van andere bacheloropleidingen in de academie. Het panel waardeert de mogelijkheid voor het interprofessioneel werken. Wel vraagt het panel zich af of het leren interprofessioneel werken op de juiste plek in het onderwijsprogramma wordt aangeboden. Wellicht past dit onderdeel beter eerder in het programma, om in het afstudeerprogramma te kunnen focussen op de vijf eindkwalificaties van de opleiding Vaktherapie. Het panel raadt de opleiding aan de eerste ervaringen goed te monitoren en het toetsen van de eindkwalificaties op eindniveau te bewaken.

Het panel heeft de afstudeerdossiers van vijftien studenten ingezien die in de afgelopen twee jaar zijn afgestudeerd. De vijftien dossiers waren een afspiegeling van de verschillende differentiaties en van behaalde cijfers. Aangezien er nog geen studenten afgestudeerd zijn met de nieuwe methodiek, heeft het panel de resultaten hiervan nog niet kunnen meenemen in haar oordeel. De oordelen van de examinatoren komen overeen met de oordelen van het panel. Het panel stelt vast dat de werken in de afstudeerdossiers getuigen van het bachelorniveau. Ze sluiten goed aan bij de inhoud en oriëntatie van de opleiding en het vakgebied. Het panel heeft van enkele studenten een eerste en tweede kans ingezien. Het panel begrijpt de keuze voor het werken met rubrics bij de beoordeling, maar merkt daarbij op dat er door de wijze van vastleggen van de beoordeling weinig zicht is op de wijzigingen die zijn doorgevoerd en de argumentatie bij het hogere, voldoende oordeel bij de laatste kans. Een korte toelichting van (verandering in) de rubrics/beoordeling zou dit volgens het panel kunnen ondervangen.

In 2016 gaf het visitatiepanel aan dat onderzoek in de vaktherapeutische beroepen nog in de kinderschoenen stond en moedigde de opleiding aan om het niveau van onderzoek met name in het afstuderen te versterken. Het panel stelt vast dat de opleiding het afstudeeronderzoek en de integrale toets bij het methodisch handelen adequaat heeft versterkt.

Uit landelijk onderzoek en eigen onderzoek door de opleiding blijkt dat de overgrote meerderheid van de studenten vindt dat de opleiding voldoende of goed aansluit bij de huidige functie of opleiding. Ze vinden werk als vaktherapeut bij een bedrijf, organisatie, stichting, instelling of als zelfstandige. Alumni geven aan dat zij het meest geleerd hebben van de stages, reflecteren en de methodieklessen. Het panel stelt mede op basis van de gesprekken met alumni en betrokkenen uit het werkveld vast dat de afgestudeerden gewaardeerd worden in het werkveld en passend zijn opgeleid.

9.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Vaktherapie **voldoet** aan deze standaard. De opleiding beoogt studenten op te leiden tot startbekwame vaktherapeuten in één van de vier differentiaties. Het panel stelt op basis van de bestudering van afstudeerwerken en de gesprekken met werkveldleden en alumni vast dat de opleiding hierin slaagt. De studenten geven blijk van de beheersing van de beoogde leerresultaten en het werkveld toont zich hier tevreden over.

Bijlage 1: Samenstelling panel

Voorzitter	Alie Schokker	Voormalig directeur Academie Social Studies NHL Stenden Hogeschool
Student	Ires van der Eijk	Student vaktherapie Drama Hogeschool Utrecht
Werkveld/ domein- deskundige	Jan Vandromme	Lector bachelor-na-bacheloropleiding Creatieve Therapie hogeschool PXL, medeoprichter en full individual member van EFAT, European Federation of Art Therapy, voormalig bestuurder ECArTE
Domeindeskundige/ onderwijs	Vincent Radewalt	Hogeschooldocent Bacheloropleiding Psychomotorische Therapie & Bewegingsagogie Hogeschool Windesheim

Het panel werd bijgestaan door drs. Linda van der Grijspaarde, eigenaar van Van der Grijspaarde Onderwijsadvies, NVAO-gecertificeerd secretaris.

De panelleden en de secretaris hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid getekend. Deze zijn ingediend bij NVAO.

Bijlage 2: Programma visitatie

Woensdag 30 november 2022
Kapittelweg 33 Nijmegen

Tijd	Onderdeel	Deelnemers (rol/functie)
8.45-9.00	Ontvangst	<ul style="list-style-type: none">▪ Academiemanager Vaktherapie▪ Academiedirecteur Gezondheid & Vitaliteit▪ Teamleiders▪ Lector
9.00-9.45	Gesprek management/teamleiders	<ul style="list-style-type: none">▪ Academiemanager Vaktherapie▪ Lector▪ Teamleider beeldende therapie▪ Teamleider psychomotorische therapie▪ Teamleider muziektherapie en dramatherapie
9.45-11.00	Bestudering documenten en studentwerken	
11.00-11.45	Gesprek studenten	<ul style="list-style-type: none">▪ Twee studenten beeldende therapie▪ Twee studenten dramatherapie▪ Twee studenten muziektherapie▪ Twee studenten psychomotorische therapie
11.45-12.45	Rondleiding onderwijsleeromgeving inclusief iXperium	<ul style="list-style-type: none">▪ Studenten en docenten
12.45-13.35	Lunch en open spreekuur (geen gebruik van gemaakt)	
13.35-14.20	Gesprek docenten	<ul style="list-style-type: none">▪ Docent beeldende therapie▪ Docent beeldende therapie en portefeuille internationalisering▪ Docent dramatherapie▪ Docent dramatherapie, ambassadeur iXperium▪ Docent muziektherapie▪ Docent muziektherapie▪ Docent psychomotorische therapie▪ Docent psychomotorische therapie▪ Portefeuillehouder curriculum

Tijd	Onderdeel	Deelnemers (rol/functie)
14.20-15.00	Gesprek toetsing en borging	<ul style="list-style-type: none">▪ Voorzitter examencommissie academie▪ Lid examencommissie (vanuit Vaktherapie)▪ Onderwijskundige▪ Docent en lid toetsexpertnetwerk▪ Portefeuillehouder toetsing
15.10-15.55	Gesprek eindtoetsen en gerealiseerd niveau	<ul style="list-style-type: none">▪ Alumnus beeldende therapie▪ Alumnus dramatherapie▪ Alumnus muziektherapie▪ Alumnus psychomotorische therapie▪ Stagebegeleider muziektherapie, werkzaam bij Pro Persona▪ Werkveld Advies Commissie▪ Docent stagebegeleider 3e jaar▪ Coördinator onderzoek▪ Docent integrale toets IT3
16.05 – 16.55	Panelberaad	
17.00 – 17.20	Toelichting op het voorlopige oordeel	<ul style="list-style-type: none">▪ Alle deelnemers en collega's

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie Vaktherapie 2022
- Landelijk domeinprofiel vaktherapeutische beroepen 2016
- HAN Koersbeeld 2022-2028
- Opleidingsprofiel Vaktherapie HAN 2022
- Opleidingsstatuut 2022-2023 Bacheloropleiding Vaktherapie (inclusief OER)
- Docentencompetenties
- Toetsbeleidsplan Vaktherapie 2022-2026
- Visual differentiaties in Toetsweb, febr. 2022
- Koersplan 2022-208 Academie Gezondheid en Vitaliteit
- Handleidingen diverse programmaonderdelen
- Toetsen diverse programmaonderdelen
- Gemaakte toetsen/werkstukken door studenten van de propedeuse en hoofdfase 1 en 2
- Beeldmateriaal diverse (afstudeer)presentaties
- Vijftien geselecteerde afstudeerdossiers, met daarin de eindbeoordeling van de stage of portfolio (PMT), de integrale toets en het onderzoeksverslag